

Wárágã Yākó'bō 'bã sīlé rĩ

¹ 'Dĩ wárágã angálépi Yākó'bō Ẹpígóná Ādróná àni àzila Ẹpí Yésũ Kúrísītō drí rĩ, zì sī sùrú mùdrí drí ìrĩ 'bá Yésũ à'ìlèpi rá, ru irélèpi Ẹnòkú drí gá 'dĩ kí pírí cící.

Ā'ítáná ìjọ tajó rĩ

² Má ádrípika àzila má ámvópika, ìdrí tání ùcōgō ìsù ìmí Yésũ à'ìjọ rĩ sī gērĩ ndú-ndú sī rá tí, ìmi adru àyíkō sī, ³ ìnĩ rá à'ítáná ìmidrì gá rĩ sī, ìdrí Ẹ'bítáná ìmi Ẹ'bìjọ rĩ 'bã ùkpō ndè rá, ìmi ásí ìgbè ìjọ tajó rĩ ìsù rá. ⁴ Ìfè ásí ìgbè ìmi sī ìjọ tajó rĩ 'bã nga àzì ìmi agá àsìṅà kóru, ìmi ìcè rú sī àkò àzì àlu la sī ku bení. ⁵ Wó 'bá àzì ìmi drídrìṅí gá la drí ùndūwā ndrũ sī ìjọ Ādróná 'bã lèlé 'bã idé rĩ nìjọ, 'bã zì Ādróná àkò pírí fèlèpi 'bání ìndrā kóru, àzila vā ìjọ mí zìlé rĩ ngùlèpi ùnzì ku rĩ 'lì, 'ìdi fè la 'bá pírí ní rá. ⁶ Wó 'bã zì à'ítáná sī àbāṅà kóru, ásìsìṅá àbāṅà trũ rĩ 'ìdi cécé mĩrĩ 'bã ìyí umvúlèpi àlúkúkú sī agbalèpi agba-agbā rĩ àni. ⁷ 'Bá 'dĩ 'bã àni rĩ 'bã ùrā 'ìdi 'bã ásí gá, 'ìdi àkò àzì ìsù Ẹpí drí rá ìni la ku, ⁸ à'ìdusìku 'ìdi 'bã ásí la ru awajó ùrātáná ìrĩ trũ rĩ sī.

⁹ 'Bá Yésũ à'ìlèpi rá lēmèrí ru Ādróná 'bã ingalé Ẹrùgá rĩ 'bã u'á kí àyíkō sī, Ādróná 'bã kí ingajó Ẹrùgá rĩ sī. ¹⁰ Àzila 'bá Yésũ à'ìlèpi rá, málí trũ rĩ 'bã u'á kí àyíkō sī Ādróná drí kí iri vùrú rĩ gá. 'Bá málí trũ rĩ kí drúzì zō vù gálé cécé ife fũ 'bã zójọ rĩ àni. ¹¹ Ìtù drí àfũ àcí ru 'bo, 'ìdi fè ife fũ kí nù rá, kí zō vùrú, ùnì 'ìbadrì gá rĩ la àvì rá.

Wó 'bá málí trū rī kí mu ǐlǐkǐlé áćíná ǐ'badrí málí ndrǔjǒ rī agá cécé 'dī 'bā áni.

¹² 'Bá ǔ'bǐtáná ndĕlépi ā'ītáná sī rī, kí drǐlĕba rú, ā'dusīku drī kí ǔ'bǐtáná sī kí ǔ'bǐjǒ rī ndĕ 'bo, ála ǐ'baní ídri ukólépi ku Ādróná 'bā azilĕ 'bá ǐ'di lĕlépi rī 'baní rī fĕ. ¹³ Íjǒ 'dī 'bā áni 'dī drī kí 'bá kí ǔ'bǐ íjǒ ũnzí idéjǒ, lĕ 'bā jǒ kí, “Íjǒ āma ǔ'bǐjǒ 'dī angá Ādróná drī,” íni la ku. Ā'dusīku āko āzǐ ǔ'bǐ Ādróná íjǒ ũnzí sī ku, āzila Ādróná ǔ'bǐ 'bá āzǐ sī íjǒ ũnzí idéjǒ ku. ¹⁴ Wó ũlĕ 'bá ālu-ālu drī rī la ǐ'di bǐlĕ iwí, sī ǐ'di sejǒ íjǒ ũnzí gá nī. ¹⁵ Ūlĕ íjǒ ũnzí drī drī mba 'bá ārí gá 'bo, ǐ'di 'bá agū íjǒ ũnzí idélĕ, wó íjǒ ũnzí idéjǒ rī la dó drā ají.

¹⁶ Íjǒ 'dī sī, má ádrípika āzila má ámvǒpika mání lĕlé 'dī, 'bá āzǐ 'bā ulĕ ími ku. ¹⁷ Āko pírí múké fĕtáná ru 'dī angá kí Ādróná drī 'bǔ gálĕ, 'dī Ādróná dǐzā rú āko pírí kí ũ'bálĕpi nī, ru ujalépi ujà índríléndri áni ku rī 'i. ¹⁸ ǐ'di 'bā ásǐ 'bā lĕjǒ la nī rī sī, pĕ āma íjǒ mgbā sī, adrujǒ ǐ'di 'bā 'bá ũri rú, āko ǐ'di 'bā 'bálĕ 'dī kí drǐlĕ gá pírí.

Íjǒ arejǒ āzila íjǒ idéjǒ

¹⁹ Má ádrípika āzila má āmvǒpika mání lĕlé 'dī, lĕ ǐnǐ íjǒ 'dī 'i, ími pírí 'bā adru kí 'bá íjǒ arelépi mbĕlĕ rú, wó gbágbá kóru, āzila idélĕpi ũmbā sī mbĕlĕ ku íni la kí.

²⁰ Ūmbā ǐmidrǐ gá rī icó íjǒ Ādróná 'bā lĕlé idélĕ múké rī ajílĕ nī ku. ²¹ Íjǒ 'dī sī, ími a'be íjǒ āndǐ ru āzila ũnzikānā ími agá rī kí pírí rá. Be la rá la, ími ā'ǐ íjǒ mgbā 'baní sǐlĕ ími ásǐ gá icólĕpi úrǐndí ími agá rī palépi rá rī 'i.

²² Ími adru 'bá íjǒ arelépi bǐlĕ sī á'dŭsī, ru ulĕlépi ǐnzǒ sī 'dī 'bā āzǐ ru ku, be la rá la, ími adru 'bá íjǒ idélĕpi rī kí rú. ²³ 'Bá drī adru 'bá íjǒ arelépi bǐlĕ sī á'dŭsī wó idélĕpi la ku rī, ǐ'di cécé 'bá ru mĕlĕtǐ ndrelépi māráyā agá rī áni.

²⁴ Drī ru mĕlĕtǐ ndre 'bo, ǐ'di mu rá cotǐ mĕlĕtǐ la tá 'dá

agá íngoní yā rī la uja āvīlé ī'diní rá. ²⁵ Wó ĩdrī āzítáná pìrì Ādróná drī, 'bá trūlépi rī tāmba múké-múké, āzila ĩnga vā ĩjò ī'di 'bā jòlé rī kí áyū, ĩmi drī āvī vā ĩjò ĩmī arelé rī kí sī ku, Ādróná la ĩminí sūsú wi ĩjò ĩmī idélé rī kí agá pírí.

²⁶ 'Bá āzī drī ũrā la 'i dínī mgbā rī agá, mba jō ru ĩdra tā ku, ī'di ru vúná 'dī ulé, dínī ī'didrī gá rī ífí kóru. ²⁷ Dínī Ādróná āmā átépi 'bā ā'ílé rá ālá, āzila ĩjò ũnzī kóru ī'diní āyikō fēlépi rī ī'di 'dī 'i: ĩmvú kí tāmbajó āwuzi kí abe, kí āzā kojó ĩjò kí ndēlépi rī kí agá, āzila ī'diní ru tāmbajó ĩjò ũnókú drī ũnzī 'dī kí sī rī 'i.

2

Uyaná a'bejō cā

¹ Má ádrípika āzila má ámvópika, ā'ítáná ĩmī Úpí Yésū Kúrísitō dīzā rú rī ā'íjò rá rī sī, ĩmi uya 'bá kí ĩndréná ī'badrī sī ku. ² 'Bá āzī drī afí āngū ũ'bí 'bā kí ru trajó Ādróná ĩnzījó rī agá, sū bōngó ālápítítí ũniyambamba la, drōnó ājē rú drīmváná gá la trū, wó 'bá lēmērí la drī afí bōngó āndī ru la trū 'dāá, ³ ĩmi 'bá bōngó ũniyambamba rī sūlépi 'dī a'í mgbāmbā rú, ĩmi ī'diní jō la, “Mí amú rilé āngū múké 'dō gá 'dō,” wó 'bá lēmērí rī ní ĩmi jō la, “Ítu pá 'dā, jōku mí amú rilé vū gá áma andre gá 'dō.” ⁴ 'Dī adru drī ĩmi 'bá uya-uyā la ku yā? ĩmi acá drī 'bá ĩjò līlépi ásí ũnzī sī rī kí rú ku yā?

⁵ ĩmi are má ádrípika āzila má ámvópika, Ādróná ũpē 'bá lēmērí rī kí ũnókú gá 'dā ĩni adrujó kúréní ru ā'ítáná agá, vā Súrú ī'didrī 'bū gá rī najó, ī'di 'bā azilé 'bá ī'di lēlépi rī 'baní rī áni. ⁶ Wó ĩmi a'dú 'bá lēmērí 'dī kí idemará ru. Adru 'bá kúréní ru rī kí ĩmi ĩkpā āmbōgō sī āko ĩmidrī rī kí najó ũkpó sī, āzila kí vā ĩmi ují kēsī drīlé

gá nĩ ku yā? ⁷ 'Bá 'dĩ áni 'dĩ u'dá kí rú Yēsũ drí kùlépi kũkũ múké sī ĩmi umvejó rĩ ní ku yā?

⁸ Īdrĩ āzítáná sùrú Úpí āmadrĩ drí rĩ tamba múké-múké, ĳjó silé sī-sī rĩ agá jolépi la, “Ílě mĩ jĩránĩ cécé míní ĩmi lělé rĩ áni,” † ĳjó míní idélé 'dĩ múké la. ⁹ Wó ĩdrĩ uyaná idé 'bá kí 'bā ĩndréná āmvé āmvélé ru rĩ sī, ĩmi ĳjó ũnzí idé āzila ĳjó ndě ĩmi 'bo, ĩminí āzítáná nũjó rĩ sī. ¹⁰ ĳjó 'dĩ sī, 'bá āzĩ drĩ āzítáná tamba pírí múké, drĩ mụ ālu la nũlé rá, 'bá 'dĩ 'bā áni rĩ acá 'bá ĳjó izalépi rĩ rú. ¹¹ Ā'dusĩku Ādróná jolépi la “Ínga āwũ ku rĩ,” † jọ vā “Í'di 'bá ku.” † Īdrĩ āwũ nga ku, wó ĩdrĩ 'bá 'dĩ rá, mi acá 'bá āzítáná nũlépi rĩ rú.

¹² ĳjọ ĳjó kí āzila idé kí cécé 'bá Ādróná 'bā sī mụjó ĳjó ĳjọ kí drĩ gá, āzítáná ĩ'di āni āma trũlépi rá rĩ sī rĩ áni, ¹³ ā'dusĩku Ādróná icó ásĩ ĳgbě i'dalé ĩ'dinĩ ĳjó ĳi agá 'bá ásĩ ĳgbě kóru rĩ ní ku. Wó ásĩ ĳgbě ndě ĳjọ ĳjọ rá.

Ā'ĩtáná āzila idétáná

¹⁴ Má ádrípika āzila má ámvópika, múké rĩ íngō 'i, 'bá āzĩ drĩ ru 'bā 'i ā'ĩtáná trũ wó ĩ'di 'bā 'etáná 'dáyụ, mũkě ĩ'didrĩ gá rĩ íngölé yā? Ā'ĩtáná icó kí palé rá yā? ¹⁵ Ícétáná sī, mĩ ádrípĩ jòku mĩ ámvópĩ āzĩ drĩ adru bõngó kóru, ākónā kóru ụ'dụ pírí. ¹⁶ ĩmi āzĩ drĩ jọ la ĩ'dinĩ, “Ímụ, mí acĩ múké, ímụ ĩmi ụrụ 'bá imilé ācí gá, mí aga vā ākónā sī,” wó mí idé ĳjó múké ĩ'di 'bā ụrụ 'bá āzā kolépi la ku, ĳjó múké míní idélé rĩ íngō 'i yā? ¹⁷ Ā'ĩtáná á'dũsĩ idétáná kóru rĩ ĩ'di cécé āko āzĩ drĩlépi rá rĩ áni.

¹⁸ Wó 'bá āzĩ icó jolé la, “Ma ā'ĩtáná trũ,” āzĩ rĩ la jọ la, “Ma ĳjó mádrĩ kí nga idétáná sī.” ĳjó mâ umvilé rĩ, “Mĩ i'da mání ā'ĩtáná mídrĩ idétáná kóru rĩ. Ma míní ā'ĩtáná

† 2:8 Léví 19:18 † 2:11 Āfūná 20:14; Āzítáná Amviná 5:18

† 2:11 Āfūná 20:13; Āzítáná Amviná 5:17

mádrî i'da íjò mání ã'ílè rī kí nğaná sī.” ¹⁹ Mí idé múké míní ã'íjò la Ādróná í'di álu rī sī, úrindí ũnzí ã'í kí vâ cécé 'dī 'bā áni, ʊrɔ' 'bá la kí vâ yā-yā.

²⁰ Mí 'bá azalépi azâ 'dī, ínī ã'ítáná ídétánâ kóru rī í'di áko ázì ʊrɔdrí kóru la ku yā? ²¹ Úlã ándrá ãmã áyípi İbɔrahímũ 'i 'bá mgbã rú ídétáná í'didrî sī, í'di 'bã ngòpî İsákã fējó Ādróná ní ídétáná ru ãlītárí drî gá rī sī ku yā? ²² İndre ã'ítáná í'didrî nga ázì píri álu ídétáná í'didrî abe, ã'ítáná í'didrî sī íjò í'di 'bã idélé rī acá dó piri-piri. ²³ Wó íjò sílé rī jò, “İbɔrahímũ ã'í Ādróná 'i rá, lã dó sī í'di 'bá mgbã rú.” † İjò 'dī idé ru 'dī 'bã áni ãndá ãzila ũmve dó sī í'di Ādróná 'bã wɔrî ru. ²⁴ İndre ála ãma lã 'bá mgbã rú Ādróná drîlè gá íjò ãmã idélé rī kí sī, adru ã'ítáná sī á'dũsī ku.

²⁵ Rãhábũ ũkú áwũ' 'bá ru rī, úlã í'di 'bá mgbã rú la í'di 'bã ándrá 'bá ũní-ũníná gá rī kí tãmbajó vâ kí tì pějò gērî ázì gâ sī rī sī. ²⁶ ʊrɔ' 'bá úrindí kóru rī 'bã drálé rá rī áni, íjò 'dī sī ã'ítáná ázì nğanâ kóru rī drã vâ rá.

3

İdra tãmbajó rī

¹ Má ádrípika ázila má ámvópika, adru ĩmi píri lè 'bã adru kí ímbá' 'bá ru íni la ku, á'dusíku 'bá ímbá' 'bá ru 'dī kí ála kí íjò lì ũkpó ru ãndânî ndè 'bá ímbá' 'bá rú ku 'dī kí rá. ² Āma kí píri íjò iza gērî ũ'bí sī. Wó 'bá drî ĩdra tãmba múké rá, í'di vâ ícò ru ʊrɔ' 'bá tãmbalé gērî píri sī múké rá. ³ Āma kí aya su kãyĩnò tì gá cí la, 'bã nga kí rú sī íjò ãmaní lèlè 'bã nga kí kí rī kí, ázila ãma sī kí drî ʊtrî 'bã mù kí sī ãngũ ãmaní lèlè rī gá. ⁴ İndre ú'du drî mëlî ícétáná ru, í'di áko ázì ãmbógó mgbò íni la, wó ãlúkúkũ ũkpó la drî

† 2:23 Í'dóná 15:6

táni i'di dro agá nĩ tí, dĕrĕbā la drĭ la ují ÿéǵó ĩmbíránǵa la sĭ, āngū i'di 'bā lĕjó 'bā mụ rĩ gá. ⁵ Īdra i'di ụrụ'ba 'bā wókō āzĩ ĩmbíránǵa la, i'di ru ipĩ ũkpó ru áfó sĭ. Īndre jō drĭ, mĭrĭ āmbógó 'dĩ la akó velé ācíkúlú ĩmbíránǵa 'dĩ drĭ. ⁶ Īdra i'di cécé ācĩ áni, i'di ụrụ'ba 'bā wókō galépi íjó ũnzĩ sĭ tré rĩ 'i, i'di 'bā 'bā mgbā rĩ iza pírĩ. Ī'di 'bā 'bā ídri ācĩ su ācĩ ukólépi ku rĩ sĭ rá.

⁷ 'Bá icó ānākpá ũví pírĩ; āriṅa, āko āgálépi kũbũdrĭ sĭ, āzĩla āko pírĩ u'álépi ÿyĩ agá rĩ kí abe, tāmبالé rá. ⁸ Wó 'bā āzĩ ālu icólépi ĩdra tāmبالépi rá la 'dáyụ, i'di ũnzĩ, ícó drĭ la ụtrĩlé ku, i'di ādrákĩ ũnzĩ la. ⁹ Āma kí i'di sĭ Úpĩ Ādrónǵa āmā Átépĩ rụ ícú, āma vā sĭ 'bā Ādrónǵa 'bā 'bālĕ i'di 'bā gbíyā sĭ 'dĩ kí alú. ¹⁰ Tĩ ālu 'dĩ agā sĭ ícúǵa kí āfũ álúṅā trũ. Má ádrípĩka āzĩla má ámvópĩka, lĕ íjó 'dĩ 'bā idé ru íni ku. ¹¹ Kídĩ ālu agá ÿyĩ ālá rĩ icó kí agálé ÿyĩ ũká ā'ĩ ru rĩ be āngū ālu gá ku. ¹² Má ádrípĩka, úlúgó icó úcĩkĩ kalé ku, wōmbĕ icó úlúgó kalé ku, āzĩla ÿyĩ ā'ĩ ru ũká rĩ icó ru ujalé ālá ru ĩlĩ-ĩlĩ ru ku.

¹³ 'Bá āzĩ ĩmi drĭdrĭnĩ gá ũndũwā ru íjó Ādrónǵa drĭ sĭ rĩ ā'di 'i? 'Ba i'da i'di gbíyā i'di 'bā ru majó fú, íjó idéjé ũndũwā sĭ rĩ sĭ. ¹⁴ Wó ĩmi ásĩ drĭ dra ũká ru ājā sĭ āzĩla ĩndrā sĭ, lĕ ĩmi ipĩ ĩmĩ ũndũwā sĭ, íjó mgbā rĩ atríjé ĩnzō sĭ ku. ¹⁵ Ūndũwā 'dĩ 'bā áni rĩ angá 'bũ gá Ādrónǵa drĭlé ku, i'di íjó ũnzĩ ũnókú āni úrĩndĩ ũnzĩ 'bā kí fĕlĕ nĩ la. ¹⁶ Ā'dusĩku āngū ājā 'bā kí fíjé āwāṅā trũ rĩ gá, 'bā kí āwā kí drĭdrĭnĩ gá, āzĩla kí íjó ũnzĩ pírĩ kí idé 'dāá.

¹⁷ Ūndũwā angálépi Ādrónǵa drĭ 'bũ gálé rĩ i'di ndú, 'bā ũndũwā 'dĩ trũ rĩ ídri la adru ũnzĩ ku. Ī'di adru 'bā ásĩ ĩgbĕ lĕlépi rĩ, i'di u'á drĭǵa, i'di lĕtánǵa ru, ásĩ la ĩdú ru. Ī'di íjó múké idé áyụ, jō 'bánĩ íjó vúlé gá ku, āzĩla i'di mülumbĕ kóru. ¹⁸ 'Bá ásĩ ĩgbĕ ajílépi 'bā kí drĭdrĭnĩ gá rĩ, kí ũri ásĩ

Ìgbě drî rî, àzìlā kí drúzì Ìjọ́ múké ásì Ìgbě drî kí lā ànà àní Àdróná méléṭì gá.

4

Ru aséjọ́ Àdróná rú àni rú

¹ À'du la ā'dí àzìlā āwānjá ají ìmi drìdrìnjì gá nì yā? Angá kí ùlě ā'dí 'dìlèpì ìmi agá rî kí sī ku yā? ² Ìmi āko āzì lě rá, wó ìmi icó ìsùlè la ku. Ìmi ùlě la āgā àzìlā ìmi lě ìmi ọ'dìlè āko āzì sī, ìmi icó āko ìmi lèlè 'dā ìsùlè ku. Ì'di fě ìmi dó sī āwā-āwā vā ācóná co, wó ìmi ìsùlè āko la ku, ā'dusìku ìmi a'í Àdróná drìlè ásì mgbā sī ku. ³ Ìdrì táni a'í la rá, ìmi icó ìsùlè la ku, ā'dusìku ìmi a'íjọ́ la ùrātáná gọ'dọ́ la trū rî sī, ìmi lějọ́ la āko ìmi ìsùlè rî kí ayújọ́ āyìkō ìmi àni ìminí lèlè rî kí agá rî sī.

⁴ Ìmi 'bá Àdróná ā'ílèpì ásì pírì sī ku 'dì, ìnṣì cé ùnókú 'dì lějọ́ rî la fě ìmi Àdróná ngù ùnzì. 'Bá wọrì 'bālèpì ùnókú be rî la acá Àdróná 'bā méré' 'bá ru. ⁵ Wó ìmi ùrā Ìjọ́ sīlè jọlèpì la, “Ùrìndí Àdróná 'bā 'bālè u'álèpì āma agá rî ì'di ājā sī Ìjọ́ āma idélé rî sī,” lě āma adru ā'ítánà trū. ⁶ Wó ì'di àmaní ásì ùkpó sī pá tujọ́ ùkpó ru Ìjọ́ ùnzì ndějọ́ rî fě. Ìjọ́ 'dì bāsì Ìjọ́ sīlè sī rî 'bā jọlè rî àni: “Àdróná la 'bá āfó ru rî ìsì vùrù,

wó ì'di ásì Ìgbě fě 'bá ru irilèpì vùrù rî nì.” †

⁷ Ìjọ́ 'dì sī, ìfě ìmi Àdróná ní pírì, ìmi atrì Sítánì àzìlā ì'di dó sī apá ìmi rú 'dā rá. ⁸ Ìmi asé ìmi Àdróná rú 'dólè àni rú, àzìlā Àdróná vā sī ru asé ìmi rú 'dólè àni rú, ìmi 'bá Ìjọ́ ùnzì idélèpì 'dì, ìmi itú ìmi ìdri àlā ru, àzìlā ìmi idé ìmi ásì àlā ru ìmi 'bá ásì ìrì trū 'dì. ⁹ Mìndrẹ́ 'bā ra ìmi mìfí gá Ìjọ́ ùnzì ìmi idélé rî kí sī, ìmi ásì 'bā adru ànzì rú ùcōgō sī, āgúná ìmidrì 'bā uja ru áwáná ru, āyìkō ìmidrì 'bā uja

† 4:6 Ìjọ́ U'béná 3:34

ru m̄ndre ūsūṅá ru. ¹⁰ Ī'bā ĩmi v̄rũ Úp̄i m̄l̄l̄t̄i gá ásí ĩgb̄e s̄i, ĩ'di ĩmi ĩdr̄e ʊr̄ugá rá.

¹¹ Má ádr̄ĩp̄i, ĩndro ĩmi ĩmi v̄l̄é gá ku. 'Bá ádr̄ĩp̄i r̄ú ndrol̄épi v̄l̄é gá r̄ĩ v̄a ĩj̄ó l̄i dr̄ĩ la gá, j̄o ĩj̄ó ūnz̄i áz̄it̄áná dr̄ĩ gá, l̄i v̄a ĩj̄ó dr̄ĩ la gá ĩnd̄i. Wó ĩdr̄i ĩj̄ó 'bá áz̄i dr̄i l̄i, mí adru 'bá áz̄it̄áná v̄ú ūb̄il̄épi r̄ĩ 'i ku, wó rá la 'bá ĩj̄ó l̄il̄épi r̄ĩ 'i. ¹² Ádr̄óná la l̄ú áz̄it̄áná f̄e n̄i, áz̄ila ĩj̄ó l̄i kp̄i la n̄i, ĩ'di icól̄épi 'bá pal̄épi rá áz̄ila 'bá 'd̄il̄épi n̄i r̄ĩ 'i. Wó mi dó ā'di 'i ĩj̄ó l̄il̄épi m̄i ádr̄ĩp̄i dr̄ĩ gá r̄ĩ?

Mí ĩp̄i mi ĩj̄ó dr̄ũs̄i r̄ĩ s̄i ku

¹³ ĩmi are, ĩmi 'bá j̄ol̄épi la, “Ándr̄ũ j̄oku dr̄ũs̄i āma m̄u táw̄ũn̄i 'dā gá, j̄oku áz̄i 'dā gá u'áj̄ó cajó íl̄i ālu t̄uj̄ar̄i id̄éj̄ó s̄i sénd̄e ĩs̄ũj̄ó,” 'd̄i. ¹⁴ ĩmi icó n̄l̄é la dr̄ũs̄i ā'du la m̄u ru id̄élé ĩdr̄i ĩmidr̄i gá n̄i yā r̄ĩ gá ku. ĩdr̄i ĩmi agá 'd̄i ā'di āni yā? ĩmi cécé ūf̄u 'del̄épi 'dal̄épi s̄áwā w̄er̄ená s̄i áz̄ila āv̄il̄épi rá r̄ĩ áni. ¹⁵ K̄ej̄i la gá, l̄e tá ĩj̄o, “Úp̄i dr̄i l̄e la rá, ádr̄i adru ĩdr̄i āma icó dó āko 'd̄i kí id̄élé 'dā abe.” ¹⁶ Cécé 'd̄i áni, ĩmi ĩmi ūn̄ũ áz̄ila ĩp̄i āf̄ó s̄i, ĩp̄in̄á 'd̄i 'bā áni r̄ĩ ĩj̄ó ūnz̄i dr̄i 'i. ¹⁷ 'Bá ĩj̄ó m̄úk̄é r̄ĩ n̄l̄épi rá tá tí 'bā id̄é rá, wó id̄élépi la ku r̄ĩ, id̄é ĩj̄ó ūnz̄i.

5

'Bá m̄al̄i tr̄ũ r̄ĩ kí b̄il̄é-ĩnd̄ú lijó

¹ ĩmi are ĩmi 'bá m̄al̄i tr̄ũ 'd̄i, ĩmi awá áz̄ila ĩ'be ūl̄ul̄ú, ūcōgō dr̄uz̄i am̄ul̄épi ĩmi dr̄i gá r̄ĩ s̄i. ² M̄al̄i ĩmidr̄i ŋma kí rá, áz̄ila ūd̄ũd̄ũ mbe v̄a b̄ōngó ĩmidr̄i kí rá. ³ Gól̄ud̄i ĩmidr̄i kí s̄il̄ivā abe uka kí rá. Ukan̄á ĩ'badr̄i la ĩj̄ó v̄ú nze ĩmi ʊr̄u 'bá gá, áz̄ila m̄al̄i ĩm̄i tral̄é 'd̄i kí abe kí ĩmi ĩzá ivé āc̄i áni ū'd̄ũ ās̄j̄ó r̄ĩ s̄i. ⁴ ĩmi are áwáná 'bá áz̄i ngal̄épi ĩmidr̄i ám̄v̄ú agá, ĩmin̄i ūnz̄al̄é 'd̄i 'badr̄i ĩmin̄i s̄i kí ūf̄ej̄ó ku, 'd̄i la fi ĩmi ʊr̄u 'bá gá. Áwáná 'bá áz̄i ngal̄épi ĩmidr̄i

ámvú agá ākónā kí ũkūnālēpi rī 'badrī Ādróná Ūkpó 'Dípi are dó 'bo.

⁵ Īmi u'á ándrá ũnókú drī gá 'dā āyīkō agá Íjō ĩmī ásí 'bā lēlé rī kí agá kí idéjō, Íjō ĩmi lēlé rī kí abe, ú'dí'da ĩmi ásí acá dó múké āzila ĩmi use dó úsā sī bábá mánīgō lēlé līlē līlī rī áni. ⁶ Īlī ándrá Íjō, ĩmi ɔ'dí vā ándrá 'bá múké 'dī kí, āzila ũkpō kóru icólēpi ru palēpi ĩmidrī gá ku 'dī kí rá.

Ásí ũkpō ũcōgō tajó rī

⁷ Má ádrípika āzila ma ámvópika, ĩmi adru ásí ĩgbē sī cajó kpere ú'dú Úpí ní āgōjō rī agá. Īndre drī 'bá ámvú sōlēpi rī 'bā kí uzogó áyi drī tē agá ásí ĩgbē sī. Kí dó sī ũri kalēpi ājē āmbógó ajílēpi rī tē ka agá. ⁸ Itu pá ũkpó ru vā ásí ĩgbē sī ĩndī, ā'dusīku Úpí 'bā āgōná ace āni rú. ⁹ Má ádrípika, ĩmi unu ĩmi drīdrīgá gá ku, ĩdrī unu rá Ādróná la Íjō lī ĩmi drī gá rá, ĩndre āmbógó Íjō līlēpi rī la amú 'dī, acá āni rú 'bo. ¹⁰ Má ádrípika āzila má ámvópika, ĩndre ásí ũkpō, ũcōgō āzila drīcīná taná, nābīya Íjō Úpí drī ũlūlēpi rī 'badrī. ¹¹ Īndre drī, āma 'bá ũcōgō ĩsúlēpi ásí ũkpó trū rī, umve 'bá drīlēba rú. Īmi are Íjō ũcōgō Yó'bū drī gá rī 'bā Íjō rá, āzila ásí ĩgbē rī'didrī sī ũcōgō 'dā tajó rī rá. Īndre vā Íjō Úpí 'bā idélé āsījō icéjō la Úpí 'bā ásí ĩgbē ambamba, rī'di vā 'bā 'bā ízákizā ndre ĩndī rī. ¹² Wó má ádrípika, 'dī kí drīlē gā sī pírí, ĩna ũyō 'bū sī jōku ũnókú sī, jōku Íjō pírí āzī 'dī kí sī ku. Íjō ĩmī ā'ílē rá rī 'bā adru Íjō ĩmī ā'ílē rá rī, āzila Íjō ĩmī ā'ílē ku rī 'bā adru Íjō ĩmī ā'ílē ku rī, ĩmi mụ filé Íjō līnā agá ku.

¹³ 'Bá āzī ĩmi agá 'dā ũcōgō trū la cí yā? Lē 'bā ā'ī Ādróná 'i. 'Bá āzī ásí āyīkō rú la cí yā? Lē 'bā ngo úngó Ādróná ịcújó rī kí. ¹⁴ 'Bá āzī ĩmi agá 'dā āvū rú la cí yā? Lē 'bā umve 'bā drīlē ru kánísā drī gá rī kí rī'diní Ādróná zijó,

ãzila 'bã uní kí ì'di ãdu sī Úpí 'bã rú sī. ¹⁵ ãdróná zìṅá ã'ítáná sī rī la 'bá ãvũ rú rī adrí rá. ãdróná vâ 'bá 'dã trũ íjò ùnzí gá rá. ãdróná la ì'di inga rá, drī táni íjò ùnzí idé agá rá tí. ¹⁶ Íjò 'dī sī, ìmi i'da íjò ùnzí ìmidrî kí ìmi drīdrínî gá, ìzì vâ ãdróná ìmi ãlu-ãlu 'baní, ãyánî ìmidrî 'baní sī icójó wajú, ãdróná ã'ìṅá 'bá ãlá íjò ùnzî kóru rī 'bã kí ã'ílé rī, ì'di ùkpõ trũ, ãzila ì'di ãzì nga rá. ¹⁷ Ìláyã ándrá 'bá ãma áni la, wó zì ãdróná ùkpó ru uzogó ní 'dijó ku, cajó ílî na drī la gá ìmbá ázìyá uzogó 'dì ùnókù drī gá ku. ¹⁸ Vúlé la gá á'í ãdróná 'i 'bũ tì nzìjò uzogó fējó, ùnókù ní ãkónã kajó.

¹⁹ Má ádrípika, 'bá ãzì ìmi drīdrínî gá 'dâ la drī ãvî íjò mgbã rī a'bejó, lě ájì ì'di vúlé. ²⁰ Ìmi ùrã íjò íjò 'dī drī gá, 'bá 'bá ùnzí ãbãlépi rī ajílépi vúlé rī, pa úrínđí ì'didrî drã agá, ãzila ajì trütáná ãdróná 'bã sī 'bá trũjò íjò ùnzí ù'bí agá pírí rī 'i.

Ijò Ú'dí rĩ

The Holy Bible in the Aringa language of Uganda

Copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505